

Національний
університет оборони
України імені Івана
Черняхівського

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ФІЛОСОФІЯ ТА
МЕТОДОЛОГІЯ НАУКИ»

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий), PhD
Спеціальність	254 Забезпечення військ (сил)
Статус дисципліни	Основна, реалізується у складовій “Оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями”
Мова викладання	Українська
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS/90 год. (Л – 26 год., С – 34 год., СР – 30 год.) ДЗ – за окремим планом
Курс/півріччя	1 курс, 1, 2 півріччя
Автори курсу	<p>Чорний Віталій Сергійович Доктор філософських наук, професор, начальник кафедри морально-психологічного забезпечення військ (сил). Наукові інтереси: філософська методологія військової науки, соціальна філософія.</p> <p>Будагьянц Людмила Миколаївна Кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри суспільних наук. Наукові інтереси: гносеологія, філософська методологія науки, філософська антропологія. Контактні дані: тел. кафедри суспільних наук, e-mail: budamila@ukr.net кафедра суспільних наук, ауд. 1/144. Номер телефона: 21-132</p>
Мета навчальної дисципліни:	<p>Підвищення рівня філософської культури здобувачів та озброєння їх методологією наукового пізнання, формування навичок теоретичної рефлексії, самостійного критичного мислення, уявлень стосовно співвідношення філософії та науки, місця філософії та науки в системі духовної культури людства.</p> <p>Особлива увага приділяється аналізу соціокультурного контексту, соціальної місії та практичного значення науки, що базується на новітніх світоглядних та методологічних засадах, сформованих світовою і вітчизняною філософською думкою.</p> <p>Загальна мета визначає зміст кожної з трьох тем курсу, що послідовно формують культуру творчого мислення, є етапами у підготовці до складання іспиту з дисципліни та підґрунтям до подальшої плідної науково-дослідницької та науково-педагогічної діяльності.</p>

<p>Завдання навчальної дисципліни:</p>	<p>1. Дати здобувачам поглиблені знання про:</p> <ul style="list-style-type: none"> - місце філософії та науки як форм раціонального пізнання в системі духовного осягнення світу людиною, їхню сутність, предмет, функції і специфіку взаємовідношення та співвідношення та іншими формами суспільної свідомості, історію розвитку філософського осягнення науки і сучасні тенденції її розвитку; - головні напрями сучасної філософії та методології науки, логіки та епістемології науки у зв'язку із новітніми розвідками соціальної філософії, філософії культури, філософської антропології; - основні філософські проблеми науки та шляхи їх розв'язання; - основні підходи до осягнення науки, що базуються на основі метафізики, філософії культури, теорії пізнання, логіки, філософської методології, етики, вчень про буття, людину, мир і війну, суспільство та армію; - сучасний категоріальний апарат філософії, методологію наукового пізнання та практичної діяльності військового науковця і педагога, аналізу визначальних явищ суспільного буття; - призначення та можливості філософії у формуванні духовності людини, патріотизму військовослужбовців Збройних Сил України, її значення для засвоєння офіцерами нової генерації наукових підходів у вирішенні актуальних завдань, що стоять перед ними, підвищення культури мислення та практичної діяльності; - особливості парадигм класичної, некласичної та посткласичної наукової раціональності, типології проблем, тенденцій, потенціалів, формованих в їхніх контекстах. <p>2. Сформувати у здобувачів уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> - свідомо використовувати наукову методологію в дослідницькій діяльності; - чітко формулювати об'єкт, предмет, мету, наукове завдання та завдання дисертаційного дослідження, положення, що виносяться на захист, логічно відстоювати та обґрунтовано захищати власну точку зору; - використовувати закони логіки, загальні філософські принципи й положення, отримані навички творчого мислення під час проведення дисертаційних досліджень; - організовувати інформаційний пошук, опрацьовувати теоретичні джерелами, складати бібліографічну базу власного дослідження, коректно здійснювати процедуру посилання; - аналізувати складні суспільні явища, проблеми війни, миру, збройних конфліктів, армії в контексті розвитку світу, суспільства, людини, соціокультурних обставин; - самостійно аналізувати, засвоювати і відтворювати новітні досягнення філософської та наукової думки.
<p>Зміст навчальної дисципліни</p>	<p>Тема 1. Філософські засади наукового пізнання.</p> <p>Л. 1/1. Заняття 1. Антична філософія: зародження раціонального пізнання і теоретичного світогляду.</p> <p>С. 1/2. Зародження філософського світогляду та теоретичного мислення..</p> <p>Л. 1/3. Філософія Середньовіччя та її значення для формування новоєвропейської науки.</p> <p>С. 1/4. Філософія Середньовіччя, світогляд, особливості</p>

	<p>раціональності, головні напрями, проблеми..</p> <p>Л. 1/5. Філософія епохи Відродження.: проблеми, здобутки, вплив на становлення науки</p> <p>С. 1/6. Визначні риси, здобутки та тенденції філософії та науки епохи Відродження.</p> <p>Л. 1/7. Західноєвропейська філософія Нового часу та інституціоналізація науки.</p> <p>С. 1/8. Філософія Нового часу та наукова революція.</p> <p>Л. 1/9. Класична німецька філософія про природу і засади наукового пізнання.</p> <p>С. 1/10. Німецька класична філософія та її вплив на сучасну світову філософську та наукову думку.</p> <p>Л. 1/11.Світоглядна та методологічна проблематика сучасної філософії</p> <p>С. 1/12. Основні напрями посткласичної філософії та їхня роль у розвитку науки.</p> <p>Л. 1/ 13. Онтологічні засади пізнання.</p> <p>С. 1/14. Основні проблеми філософської теорії буття, її функції в культурі та науці..</p> <p>Л. 1/15. Гносеологія: основні проблеми, поняття, підходи.</p> <p>С. 1/16. Основні проблеми гносеології.</p> <p>Тема 2. Тема 2. Філософські проблеми теорії та методології наукового пізнання.</p> <p>Л. 2/1. Наука як спеціалізована форма пізнавальної діяльності.</p> <p>С. 2/2. Наука як предмет філософського дослідження.</p> <p>Л. 2/3. Наукова картина світу як засада наукового світогляду.</p> <p>С. 2/4. Засади, елементи, функції наукової картини світу</p> <p>Л. 2/5. Філософія науки як рефлексія над науковим пізнанням.</p> <p>С. 2/6. Основні концепції філософської методології науки.</p> <p>Л. 2/7. Філософські проблеми наукової творчості.</p> <p>С. 2/8. Наукова творчість як предмет філософського вивчення.</p> <p>Л. 2/9. Філософські аспекти наукового дослідження</p> <p>С. 2/10. Наукова культура та вплив філософії на наукове дослідження.</p>
<p>Інформаційні джерела</p>	<p>Філософія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін.; за ред. І. С. Добронравової. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2018. – 255 с.</p> <p>Добронравова І. С. Практична філософія науки. Збірка наукових праць. - Суми: Університетська книга. – 2017. - 352 с.</p> <p>Філософія і методологія сучасної науки. Підручник / В. І. Штанько. – Харків, 2017. – 177 с.</p> <p>Причепій Є. М. Філософія: підручник /Є. М. Причепій, А. М. Черній, Л. А. Чекаль. – 4 вид., випр. – К.: Академвидав, 2015. – 592 с.</p> <p>Історія філософії: проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як метаантропології. Навчальний посібник зі словником / Н. Хамітов, Л. Гармаш, С. Крилова. – 4-е видання перероблене та доповнене – К.: КНТ, 2016. - 396 с.</p> <p>Кралюк П. М. Історія філософії України : підручник. – К. : КНТ, 2015. – 652 с.</p> <p>Філософсько-методологічні проблеми військової теорії та практики. Навч. Посібник. Під ред В. Ж. Богайчука.- К.: НУОУ, 2018.- 480 с.</p> <p>Осьодло В. І., Будагьянц Л. М. Соціально-філософські та</p>

	<p>психологічні аспекти сучасних війн.// В. І. Осьодло, Л. М. Будагьянц. – К., 2018. – 370 с.</p> <p>Додонов Р. Гібридна війна: in verbo et in praxi : монографія /Донецький національний університет імені Василя Стуса /під. заг. ред. проф. Р. . Додонова. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017.- 412 с.</p>
Правила гри	<p>Взаємоповага, взаємодовіра і співпраця, позитивне ставлення до навчання; академічна доброчесність, дисциплінованість, контактність і оперативність зворотного зв'язку; відкритість і прозорість, об'єктивність в оцінюванні та само оцінюванні.</p> <p>Критичне мислення. Творчість.</p>
Додатково	<p>Детальнішу інформацію про дисципліну наведено в програмі навчальної дисципліни</p>